

ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ

¹Заволодько Г.Е., ²Обод А. І., ²Андрусевич В.А.

¹*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,*

²*Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків*

Особливістю системи контролю повітряного простору (ПП) України є її цивільно-військовий статус. Система в значній мірі забезпечує безпеку держави та безпеку повітряного руху, що вже само по собі визначає рівень вимог до захищеності інформаційних процесів її функціонування.

Управління різноманітними технологічними процесами в авіації в наш час базується на використанні інформаційних систем, до яких відносяться джерела інформації, засоби її передачі, обробки, відображення, зберігання, загальне та спеціальне програмне забезпечення. У всіх інформаційних технологічних процесах, а також процесах управління, важливу роль відіграють люди. Людина приймає безпосередню участь у розробці, виробництві та експлуатації інформаційних систем. Технологічний процес системи контролю ПП неможливий без участі людини, за якою залишається найбільш відповідальний процес - прийняття рішень.

В докладі розглянута інформаційна модель спостереження ПП у відповідності до наступних фундаментальних міркувань щодо деталізації спостереження які витікають з потреби задовольнити таку сукупність основних вимог:

- отримання інформації від повітряних об'єктів (ПО) (збір даних);
- передавання інформації ПО (надсилання запитів по інформацію або доставки на борт ПО інформації, що була створена на землі);
- оброблення інформації від ПО, розповсюдження та організація запитів на обслуговування на рівні підсистеми локального спостереження;
- оброблення інформації від ПО, розповсюдження та організація запитів на обслуговування на регіональному рівні.

Визначено, що основними вимогами користувачів до даних спостереження є:

- картина повітряної обстановки повинна бути доступною та точною протягом усього часу;
- вимога конфіденційності;
- не повинно бути несанкціонованого розповсюдження даних спостереження.

Показано, що підвищення надійності інформаційного забезпечення користувачів системи контролю ПП неможливо без використання інформаційних технологій у процесі отримання, збору, обробки, зберігання й розповсюдження аеронавігаційних даних. Подальший розвиток систем контролю ПП характеризуватиметься високим рівнем автоматизації процесів.